

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ДФ.64.707.085 (PhD 12890)
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувача ступеня доктора філософії Сергія ШЕВЧУКА,
(власне ім'я, прізвище здобувача (ки))

1985 року народження, громадянин (ка) України,
(назва держави, громадянином якої є здобувач (ка))

освіта вища: закінчив (ла) у 2019 році Національну академію державного управління при
Президентіві України

(найменування закладу вищої освіти)

за спеціальністю (спеціальностями) Публічне управління та адміністрування,
(за дипломом)

працює аспірант в Національному університеті цивільного захисту
(посада) (місце основної роботи, підпорядкування, місто)

України Державної служби України з надзвичайних ситуацій, м. Черкаси,
виконав акредитовану освітньо-наукову програму Публічне управління та адміністрування.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету цивільного
(повне найменування закладу вищої освіти)

захисту України Державної служби України з надзвичайних ситуацій, м. Черкаси
(наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)

від «07» квітня 2026 року № НС-175, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради - ПАЛЮХ Віктор Валентинович, доктор наук з державного управління, старший дослідник, начальник докторантури – ад'юнктури Національного університету цивільного захисту України;

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Рецензентів -

ЛЯШЕВСЬКА Олена Іванівна, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління у сфері цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України;

ПОРОКА Станіслав Григорович, доктор філософії, провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії пожежної та техногенної безпеки навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки Національного університету цивільного захисту України

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Офіційних опонентів -

БЕЛАЙ Сергій Вікторович, доктор наук з державного управління, професор, начальник центру організації та координації наукової та інноваційної діяльності Національної академії Національної гвардії України;

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

ЯРОВОЙ Тихон Сергійович, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри бізнесу, адміністрування та права Закладу вищої освіти "Університет трансформації майбутнього";

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

на засіданні « 16 » травня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

(галузь знань)

Шевчуку Сергію Миколайовичу

(власне ім'я, прізвище здобувача (ки) у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Механізми публічного управління пожежно-техногенною безпекою як чинник забезпечення захисту навколишнього середовища»

(назва дисертації)

за спеціальністю (спеціальностями) 281 Публічне управління та адміністрування (D4)

(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано у Національному університеті цивільного захисту України

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Державної служби України з надзвичайних ситуацій, м. Черкаси

Науковий керівник (керівники) Крюков Олексій Ігорович, доктор наук з державного

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

управління, професор, доцент кафедри управління у сфері цивільного захисту ННІ ЦЗ Національного університету цивільного захисту України Державної служби України з надзвичайних ситуацій, м. Черкаси.

Дисертацію подано у вигляді спеціалізованого рукопису. Дисертація виконана державною мовою. Робота містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, що мають істотне значення для розвитку у галузі публічного управління та адміністрування, а саме:

1. Вперше в державно-управлінській науці досліджено систему пожежно-техногенної безпеки населення в умовах надзвичайних ситуацій та воєнного стану, роль системи ДСНС України з точки зору її місця в публічному управлінні пожежно-техногенною безпекою України та розкрито механізми впливу цієї сфери на сферу навколишнього середовища, зумовленого завданнями у сфері державної політики, безпеки громадян в умовах військової агресії, а також інших загроз природного і техногенного характеру як чинників національної безпеки держави.

2. Удосконалено узагальнення підходів щодо управлінського процесу в контексті його впливу на техносферу та довкілля, а саме у системі «природа-техносфера» можливим є виникнення природно-техногенних катастроф, де джерелом небезпеки є навколишнє середовище, найчастіше екстремальні природні явища, характерні для території, що розглядається, а також небезпечні промислові об'єкти (зі значним накопиченим потенціалом небезпеки) які розміщені на такій території, в контексті впливу вражаючих факторів екстремальних природних явищ. У системі управління пожежно-техногенною безпекою слід зважати на ступінь стану захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій. Для цього необхідно враховувати наступні фактори: різні вимоги до детальності опису джерел небезпеки, місцевості та елементів ризику, різна природа вражаючих факторів, необхідність наочного відображення результатів рішення в оцінці стану.

3. Удосконалено поняття «потенціал» та «ресурс» у сфері пожежно-техногенної безпеки які включають два важливі аспекти: наявність ресурсів та цільову спрямованість їх використання, поняття «ресурс» прийнято поділяти на основні групи: матеріальні, трудові, фінансові, інформаційні та управлінські, які обмежені в кількісному та якісному відношенні, при цьому важливою відмінністю між визначеннями «ресурси» та «потенціал» є залежність потенціалу окремої сфери (або організації), а також суспільства загалом від суб'єктів діяльності та, навпаки, незалежність існування ресурсів від суб'єктів діяльності.

4. Удосконалено класифікацію критеріїв загроз у сфері пожежно-техногенної безпеки а саме: за джерелом виникнення (стихійні лиха, великі аварії тощо, за наслідками (що викликали незворотні, довгострокові, тимчасові, суттєві наслідки чи спричинили соціально-політичні, економічні, військові, екологічні та інші наслідки), за масштабом (глобальні, локальні, що потребують для своєї ліквідації проведення великих масових заходів (евакуації громадян, мобілізації населення та ін.), чи обмежуваних заходів (заборони проведення зборів, мітингів, продажу окремих видів товарів тощо), заходів, що носять загальний характер або поширюються на окремі категорії осіб чи на деякі об'єкти (особливий режим в'їзду та виїзду тощо), за ступенем гостроти (реальні, потенційні, які потребують уведення режиму надзвичайного стану тощо), за сферою прояву (військові, техногенні, екологічні, стихійні лиха (природного походження), біогенного, зоогенного та фітогенного характеру, соціально-політичні).

5. Дістали подальшого розвитку категорія «забезпечення безпеки населення» та захисту критично важливих об'єктів при надзвичайних ситуаціях і терористичних актах» означатиме комплекс взаємопов'язаних за цілями й ресурсами заходів, спрямованих на запобігання або зниження втрат серед населення, загрози їх життю та здоров'ю, зменшення шкоди об'єктам виробничого та соціального призначення, навколишньому природному середовищу від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру терористичних актів, а також від впливу сучасних засобів ураження в умовах бойових дій.

5. Дістали подальшого розвитку поняття «режим надзвичайної ситуації» який передбачає здійснення наступного комплексу заходів: організація захисту населення, висування оперативних груп у район надзвичайної ситуації, визначення меж зони надзвичайної ситуації, організація робіт з ліквідації ситуації та її наслідків, організація робіт із забезпечення сталого функціонування галузей економіки та об'єктів життєзабезпечення населення, безперервний контроль за станом навколишнього природного середовища в районі надзвичайної ситуації, обстановкою на аварійних об'єктах та прилеглої до них територій.

6. Дістали подальшого розвитку термін «безпека» в системі пожежно-техногенної безпеки, коли йдеться про безпечне функціонування того чи іншого об'єкта, що відноситься до класу організаційно-технічних систем, в цьому контексті поняття безпеки слід розглядати у двох аспектах: по-перше, як стан системи в комплексі з її інфраструктурою, іншими системами цього рівня та зовнішніми зв'язками, в якому забезпечується захищеність об'єктів безпеки, тобто населення, територій тощо; по-друге – як певна властивість чи здатність даної системи зберігати певний стійкий стан.

За змістом, структурою, обсягом та оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Здобувач має 10 публікацій за темою дисертації, з них 4 статті у наукових фахових виданнях України категорії «Б», 6 тез доповідей у матеріалах конференцій. Статті, що зараховуються за темою дисертації, містять обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті та висновків, умова опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання виконується. Всі статті мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier):

1. Шевчук С. М. Організаційний механізм державного управління пожежно-техногенною безпекою населення. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. 2024. Вип. 1 (20). С. 412–421. <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2024-1-45>.

2. Шевчук С. М. Пожежно-техногенна безпека в системі публічного управління в умовах надзвичайного стану. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. 2024. Вип. 2 (21). С. 408–418. <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2024-2-46>.

3. Шевчук С. М. Сучасні підходи щодо формування організаційних механізмів пожежно-техногенної безпеки. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. 2025. Вип. 2 (23). С. 228–237. <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2025-2-26>.

4. Шевчук С. М. Роль і місце системи забезпечення пожежної та техногенної безпеки у механізмі управління державою. Інвестиції: практика та досвід. 2026. Вип. 2. С. 405–408

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці: ПАЛЮХ Віктор Валентинович, доктор наук з державного управління, старший дослідник, начальник докторантури – ад'юнктури Національного університету цивільного захисту України; ПОРОКА Станіслав Григорович, доктор філософії, провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії пожежної та техногенної безпеки навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки Національного університету цивільного захисту України; ЛЯШЕВСЬКА Олена Іванівна, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління у сфері цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України; БЕЛАЙ Сергій Вікторович, доктор наук з державного управління, професор, начальник центру організації та координації наукової та інноваційної діяльності Національної академії Національної гвардії України; ЯРОВОЙ Тихон Сергійович, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри бізнесу, адміністрування та права Закладу вищої освіти "Університет трансформації майбутнього".

Результати голосування:

"За" ⁵ членів ради,
"Проти" [—] членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Сергію ШЕВЧУКУ

(власне ім'я, прізвище, здобувачки у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

(галузь знань)

за спеціальністю (спеціальностями) 281 Публічне управління та адміністрування (D4)

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради



(підпис)

Віктор ПАЛЮХ

(власне ім'я та прізвище)